

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА ЕКОНОМІЧНЕ ЗРОСТАННЯ

Мельникова Марина Олексіївна,
студентка 4 року навчання бакалаврату
за спеціальністю «Економіка»
ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Досвід світу, особливо Європи, показує, що не існує ринкових механізмів щодо інноваційних структурних перетворень в економіці всіх країн. Про це свідчить відносно низький рівень інновацій у Європейському Союзі порівняно зі Сполученими Штатами. З цієї причини Європейська програма економічного, соціального і територіального розвитку спрямована на активізацію інноваційних процесів, що зумовлюють підвищення його конкурентоспроможності. У програмі розвитку Європейського Союзу є аспекти розвитку людського капіталу та створення економіки, заснованої на знаннях, які є носіями інновацій та найважливішим інструментом структурних перетворень в економіці і, отже, спрямовані на підвищення рівня життя населення.

Роль інновацій у розвитку соціально-економічної системи є надзвичайно важливою, оскільки інновації є неодмінною умовою для розвитку динамічної та ефективної економіки [1]. Умова нововведення - наявність тенденції до інновацій, що є інноваційністю.

Метою даної роботи є аналіз інноваційного потенціалу національної економіки.

Вперше поняття «інновація» в науковий контекст було введено в 1911 році. Це зробив американський вчений австрійського походження Й. Шумпетер у своїй праці «Теорія економічного розвитку» [2].

Він визначив інновацію як «впровадження нових комбінацій». На його думку, це поняття «нововведення» охоплює п'ять факторів:

1. Створення нових, тобто ще невідомих споживачам переваг або створення нового товару.

2. Впровадження нового способу виробництва, який не обов'язково має за основу нове наукове відкриття, і яке також полягає у новому способі комерційного використання відповідного продукту.

3. Розвиток нового ринку, тобто ринку, на якому промисловість країни ще не представлена, незалежно від того, існував ринок раніше чи ні.

4. Отримання нового джерела сировини матеріалів або напівфабрикатів, та не важливо існувало це джерело раніше, чи просто не було враховано, або вважалося недоступним, або його ще потрібно було створити.

5. Проведення відповідної реорганізації, наприклад, забезпечення монопольного становища (через створення трасту) або підрив монопольного становища іншого підприємства [2].

Інновацію можна визначити як тенденцію до створення нових або вдосконалення існуючих продуктів і процесів, а також нових систем організації та управління, а також інші творчі та наслідувальні зміни, що призводять до створення нових цінностей у різних підсистемах економічної системи для засвоєння іноземних компаній і науково-технічних досягнень.

Інноваційний менеджмент визначається як здатність і мотивація підприємців постійно шукати і використовувати на практиці результати дослідження та розробка нових концепцій, ідей та винаходів.

За останні роки Україна перейшла від експорту продукції важкої промисловості до високотехнологічної продукції та послуг. Варто зазначити, що саме високотехнологічні галузі української економіки є найбільш привабливими для іноземних інвестицій. Центри розробки, розробки програмного забезпечення та обладнання, спільні аерокосмічні проекти – лише окремі приклади такої співпраці. Крім того, існує велика кількість перспективних проектів в українській інфраструктурі, сільському господарстві, атомній енергетиці, нафтогазовому секторі, біотехнологіях і фармакології.

Нині більшою мірою економічний розвиток провідних країн світу залежить

не від наявності, обсягу і рівня придбання матеріально-виробничих ресурсів, фінансів і земель, що використовуються, а від наявності та рівня інноваційних розробок, а також інтенсивності їхнього впровадження в народне господарство.

Важливого значення для загального розвитку має перехід до інноваційного типу економіки народного господарства. Але в той же час цей процес відкриває не тільки перспективні можливості, але й створює певні труднощі та проблеми на шляху його реалізації.

В таких умовах підвищується ефективність, надійність і безпека функціонування інноваційного розвитку, механізми управління набувають особливого значення, що, у свою чергу, вимагає мобілізації науково-технічного, соціально-економічного, гуманітарного та інтелектуального потенціалів, усвідомлення суспільством актуальності та важливості цих завдань, забезпечення комунікації влади і суспільства.

Активізація інноваційної діяльності є передумовою подальшого якісного та кількісного розвитку національної економіки, і в цьому контексті розвиток і становлення потужного інноваційного потенціалу країни виступає як один із факторів економічного зростання.

На сьогоднішній день суттєвого розвитку національної інноваційної системи в Україні не відбулося. Починаючи з 2000 року, частка суб'єктів господарювання, орієнтованих на інноваційну діяльність, щорічно коливалася в межах в діапазоні 8-15% від їхньої загальної кількості. У 2018 році Україна посіла рейтинг нижче середнього за глобальними інноваціями і посідає 43 місце серед 126 країн світу.

Такий стан розвитку національної інноваційної системи тісно пов'язаний з недостатнім методичним забезпеченням управління розвитком її інноваційним потенціалом.

Сучасна економічна практика показує, що підприємства можуть досягти високих результатів лише за умови систематичної та цілеспрямованої інноваційної діяльності, спрямованої на пошук можливостей, які може надати економічне середовище щодо виробництва та впровадження нових видів товарів, нових галузей і транспортних засобів, освоєння нових ринків і форм організації

виробництва. Це передбачає особливий інноваційний стиль управління, в основі якого лежить орієнтація на інновації, систематична і цілеспрямована діяльність.

Конкурентні переваги досягаються завдяки впровадженню інновацій – принципово нових методів і прийомів промислової та комерційної діяльності. Пошук нової ідеї – це реакція суб'єктів господарювання на зниження прибутку від їх діяльності, зумовлене перенасиченням певного сектора ринку певними товарами.

Можливість створення та використання інновацій суб'єктами господарювання залежить від загального рівня науково-технічного прогресу країни та ресурсів. Тому оцінка інноваційної політики підприємства відіграє провідну роль у характеристиці його діяльності, визначенні показників ефективності діяльності підприємств та розробці механізму стимулювання його інноваційної діяльності.

У сучасній науці підприємства є активними, якщо вони займаються інноваційною діяльністю, тобто всіма науковими, технологічними, організаційними, фінансовими та комерційними діями, які дійсно ведуть до впровадження інновацій або спрямовані на цю мету. Щоб подолати існуючі проблеми, необхідно ідентифікувати сфери, які можуть забезпечити зростання національної економіки.

Література:

1. Marciniak S. Innowacyjność i konkurencyjność gospodarki // Innovation and competitiveness of the economy, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa. 2010. 256 P.
2. Schumpeter J. The theory of economic development. 2007. 345 P.
3. Інвестиційно-інноваційна складова структурної трансформації економіки України: колективна монографія / за ред. О. П. Кірда. – Умань : ВПЦ «Візаві», 2017. – 172 с.

Науковий керівник: к.е.н., доц. А.В. Литвиненко

Матеріали конференції публікуються в авторській редакції.